Çizilmiş bir resmin seyreder gibi yaşamak, anlattığı manzara ne olursa olsun, bir resmi ne kadar zevkle izlersen, hayatı da öyle izleyebilirsin. Kendi hayatın olması, manzaranın kötü olması, renklerin uyumsuz olması aldığın zevke engel değil.

Kimisi fırçanın elinde olduğunu, hayatınla istediğin resmi yapabileceğini söyler. Peki ya boya? Tuval? Fırça elimde ama ya bende zeka boyası, güzellik rengi yoksa, ya tuvalimde yırtıklar varsa, yine de istediğim resmi yapabilir miyim?

İnsan yaşadıkça kaderin ve *kaderinin* ne olduğunu anlıyor. Kaderinin ne olduğunu acizliğiyle anlıyor, çırpınarak anlıyor, *sonra kaderime geldin ey Musa* diyen ayetle anlıyor. Kaderin ne olduğunu da geçmişini tefekkür edince anlıyor.

Kaderin anlamının *yasa* ve *ölçü* olduğunu, Allah'ın önceden takdiri anlamına gelmediğini söyleyenleri de biliyorum, anlam bu da olsa, insan kendi ölçüsünün, nereden nereye gittiğinin farkına da ancak yaşadıktan sonra varıyor.

Hayatta gerekli ve yeterli şartlar yok; bir noktadan bir noktaya dosdoğru çizgiler çizemiyoruz, gördüğümüz desenler var, çalışanlar kazanıyor mesela, ama her çalışan kazanmıyor, her kazanan da çalışan değil... Biri laboratuvarda ömrünü sonuçsuz deneyler üzerinde tüketirken, diğer partide tanıştığı biri vasıtasıyla gözde bir mevkie geliyor. Biri sınavlarda çok iyi dereceler alıp banka müfettişi olurken, diğer okuldan atılıp banka sahibi oluyor.

Okuldaki gibi değil, sınavlar net, sorular sıralı, cevaplar puanlı değil, her sınavı kazanmak, her iyiliği bir arada yaşamak, her soruya cevap vermek mümkün değil. Tercih çok fazla, aklımız kısıtlı, makinelerimiz aptal ve biz de kendimizi elimizde fırça, hayatımızın resmini yaparken hayal ediyoruz. Boya ve tuval nasılsa bedava.